

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
W KATOWICACH

40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a
Tel./Fax (0-32) 256-46-96, Tel./Fax (0-32) 255-26-47, Tel./Fax (0-32) 255-44-04
E-mail: katowice@uokik.gov.pl

Katowice, dnia 29.05.2002r.

RKT-561-s/16/01/SG

Decyzja Nr RKT-16/2002

Na podstawie art. 105 § 1 k.p.a. w związku z art. 19 k.p.a. oraz art. 80 i art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 122, poz.1319 ze zm. Dz.U. z 2001r. Nr 110, poz. 1189; Nr 154, poz. 1800) w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **umarza się** w całości, wszczęte z urzędu postępowanie administracyjne prowadzone pod sygnaturą RKT-561-s/16/01/SG w sprawie naruszenia przez Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Sosnowcu w/w ustawy poprzez arbitralne określenie w umowach o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków upustu w wysokości 10% za dostarczanie wody o parametrach jakościowych przekraczających dopuszczalne normy i niezachowanie przez to zasady ekwiwalentności świadczeń stron, co może stanowić naruszenie art. 8 ust. 2 pkt 6 w/w ustawy oraz poprzez stwarzanie konsumentom uciążliwych warunków dochodzenia swoich praw co może stanowić naruszenie art. 8 ust. 2 pkt 7 w/w ustawy, ze względu na utratę właściwości Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów do orzekania w sprawach warunków zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków z uwagi na wejście w życie ustawy z dnia 07.06.2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. Nr 72, poz. 747).

Uzasadnienie

W dniu 15 marca 2002r. w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej Organem Antymonopolowym) wszczęte zostało z urzędu postępowanie antymonopolowe w sprawie nadużywania przez Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Sosnowcu, pozycji dominującej na rynku dostarczania wody i odprowadzania ścieków w postaci narzucania odbiorcom uciążliwych warunków umów poprzez:

- arbitralne określenie w umowach o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków upustu w wysokości 10% za dostarczanie wody o parametrach jakościowych przekraczających dopuszczalne normy i niezachowanie przez to zasady ekwiwalentności świadczeń stron, co mogło stanowić naruszenie art.8 ust.2 pkt 6 w/w ustawy
- stwarzanie konsumentom uciążliwych warunków dochodzenia swoich praw co mogło stanowić naruszenie art.8 ust.2 pkt 7 w/w ustawy

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Sosnowcu (zwane dalej RPWiK) wyjaśniło, że opracowane wzorce umów zostały sporządzone na podstawie m.in. „Standardów regulacji ekonomicznych, dostępności usług oraz metodologii ustalania opłat w sektorze wodociągowo-kanalizacyjnym” Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju miast zaakceptowanych przez Izbę Gospodarczą „Wodociągi Polskie”, a także z uwagi na fakt, iż obowiązująca od 14.01.2002 ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i oprowadzeniu ścieków (Dz. U. z 2001r. Nr 72, poz. 747) nie zawiera żadnych przepisów tę kwestię regulujących

W ustosunkowaniu się do drugiego z postawionych zarzutów RPWiK wyjaśniło, iż w przypadku

zgłoszenia przez Odbiorcę reklamacji jakości dostarczanej wody, przedstawiciele laboratorium niezwłocznie udają się pod wskazany adres celem pobrania próbki wody do analizy, jednocześnie powiadomiony zostaje również oddział eksploatacji sieci wodociągowej, odpowiedzialny za sieć w danym rejonie, w celu dokonania płukania sieci. Po wykonaniu analizy każdorazowo po stwierdzeniu jakichkolwiek przekroczeń dopuszczalnych norm, jest udzielana bonifikata zgodnie z umową o dostawę wody i odprowadzanie ścieków

Po przeanalizowaniu materiału dowodowego zebranego w trakcie postępowania administracyjnego Organ Antymonopolowy ustalił i zważył co następuje.

Od dnia 14.01.2002r. obowiązuje ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, zaś od dnia 08.04.2002r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2002r. w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. Nr 26, poz. 257).

Zgodnie z art. 16 ust. 1 w/w ustawy na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków jest wymagane uzyskanie zezwolenia wydawanego przez zarząd gminy w drodze decyzji. W art. 18 określony jest zakres unormowań, który winien być objęty w/w zezwoleniem i tak: pkt 4 przewiduje, że treść zezwolenia winna zawierać wymagania w zakresie jakości usług wodociągowo-kanalizacyjnych, a w pkt 5 m.in. warunki, zakres i tryb kontroli przestrzegania regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków. Regulamin ten zgodnie z art. 19 ust. 1 uchwała rada gminy, po dokonaniu analizy regulaminów opracowanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne. Regulamin ten obowiązuje na obszarze gminy. Treścią jego, zgodnie z ust. 2 pkt 6 w/w artykułu, powinien być sposób postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej wody i wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ścieków, zaś według pkt 7 standardy obsługi odbiorców usług, a w szczególności sposoby załatwiania reklamacji oraz wymiany informacji dotyczących, w szczególności, zakłóceń w dostawie wody i odprowadzaniu ścieków.

Wspomniane rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2002r. w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków w § 4 ust 1 pkt 5 przewiduje, iż w taryfach za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków znaleźć się powinny warunki stosowania cen i stawek opłat. Ustęp 2 pkt 2 w/w paragrafu zakłada, iż w powyższych warunkach w szczególności określa się standardy jakościowe obsługi odbiorców.

Tryb wprowadzania w życie nowych przepisów reguluje rozdział 7 ustawy. Zgodnie z art. 32 ust. 1 w/w ustawy w terminie 6 miesięcy od jej wejścia w życie (tj. do dnia 14.07.2002 roku) przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne są obowiązane wystąpić z wnioskiem do zarządu gminy o wydanie zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków, o którym mowa w art. 16 ust. 1. W myśl art. 32 ust. 2 w terminie roku od dnia wejścia w życie w/w ustawy zarząd gminy obowiązany jest do wydania decyzji w sprawie w/w zezwolenia, która zgodnie z art. 18 pkt 5 musi określać warunki, zakres i tryb kontroli realizacji zezwolenia i przestrzegania regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków. Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków – zgodnie z art. 32 ust. 3 w związku z art. 19 ust. 1 - rada danej gminy uchwali po raz pierwszy dla przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, starającego się o zezwolenie zarządu gminy w terminie 9 miesięcy od dnia wejścia w życie w/w ustawy, tj. do dnia 14.10.2002r.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 w/w ustawy, zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy i, jak to wynika z przytoczonych powyżej przepisów, to właśnie organom gminy ustawodawca, określając mechanizmy kształtowania cen za dostawę wody i odprowadzanie ścieków, powierzył kompetencje do dokonywania oceny, czy przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne opracowując taryfę czy też zawierając z odbiorcami umowy o określonej treści zastosowały się do obowiązujących przepisów ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu

w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz przepisów wykonawczych do tej ustawy. W myśl art. 24 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków zatwierdzanie cen i opłat oraz warunków ich stosowania zamieszczonych w taryfach przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego należy, w świetle ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, do organów gminy.

Organ Antymonopolowy w niniejszej sprawie zważył, iż wejście w życie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków spowodowało z jednej strony przyznanie gminie kompetencji regulacyjnych na gminnym rynku wodno-kanalizacyjnym, a z drugiej utratę przez Prezesa Urzędu kompetencji do orzekania w sprawach, które z dniem wejścia w życie ustawy zostały powierzone organom gminy. Dodatkowo nadmienić należy, iż wydane na podstawie w/w ustawy rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2002r. w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków zostało opublikowane i następnie weszło w życie w toku postępowania antymonopolowego dookreślając przyznane gminie kompetencje regulatora na gminnym rynku wodno-kanalizacyjnym.

Zgodnie z art. 19 k.p.a. organy administracji publicznej przestrzegają z urzędu swojej właściwości rzeczowej i miejscowej. Na każdym etapie postępowania zdarzyć się może, iż na skutek zmiany przepisów organ utraci kompetencje do rozpatrywania określonego rodzaju spraw. W okolicznościach sprawy wejście w życie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oznacza, że Organ Antymonopolowy nie jest już właściwy do wydania decyzji dotyczącej wysokości, zasad i trybu stosowania przez RPWiK upustów za dostarczanie wody o parametrach jakościowych przekraczających dopuszczalne normy, utracił bowiem te kompetencje na rzecz organów gminy.

Jak wskazano powyżej, w toku postępowania antymonopolowego weszły w życie przepisy rozporządzenia w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. Wejście w życie wspomnianych przepisów określiło zasady ustalania standardów jakościowych obsługi odbiorców oraz warunków stosowania cen i opłat w taryfach i regulaminach zatwierdzonych przez radę gminy, która tym samym uzyskała wyłączne kompetencje do kształtowania zakresu tychże elementów na swoim obszarze. Organ Antymonopolowy orzekając o nakazie zaniechania stosowania praktyk ograniczających konkurencję zobowiązany jest ocenić sytuację z uwzględnieniem aktów prawnych obowiązujących w chwili wydania rozstrzygnięcia. W tych okolicznościach orzekanie przez Organ Antymonopolowy w sprawie określenia w umowach o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków upustu w wysokości 10% za dostarczanie wody o parametrach jakościowych przekraczających dopuszczalne normy oraz stwarzania konsumentom uciążliwych warunków dochodzenia swoich praw doprowadziłoby do naruszenia ustawowych kompetencji organów gminy na gminnym rynku wodno-kanalizacyjnym. Utrata przez Prezesa UOKiK kompetencji do oceniania wysokości, zasad i trybu stosowania przez RPWiK upustów za dostarczanie wody o parametrach jakościowych przekraczających dopuszczalne normy oznacza, iż prowadzenie z urzędu postępowania antymonopolowego przeciwko RPWiK w Katowicach stało się bezprzedmiotowe.

Zgodnie z tym co stwierdzono powyżej Organ Antymonopolowy nie jest właściwy do oceny kwestionowanych zapisów umownych pod kątem, czy nie są to działania naruszające zapisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z art. 105 § 1 k.p.a., gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji publicznej wydaje decyzję o jego umorzeniu. Na skutek wejścia w życie przepisów ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków rada gminy uzyskała status i kompetencje regulatora na gminnym rynku wodno-kanalizacyjnym. Tym samym na skutek utraty przez Organ Antymonopolowy kompetencji do oceny zachowań RPWiK w niniejszej sprawie, prowadzenie z urzędu postępowania antymonopolowego przeciwko RPWiK stało się bezprzedmiotowe i należało je umorzyć w całości. W tej sytuacji orzeczono jak w sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów od niniejszej decyzji przysługuje prawo wniesienia odwołania do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach, w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji.

W imieniu Prezesa Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach
Alicja Kral